

ACIL DURUM UZAKTAN ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR MİMARLIK BÖLÜMÜ DERSİ ÖRNEĞİ

THE EFFECT OF EMERGENCY REMOTE TEACHING ON STUDENTS: A CASE OF AN ARCHITECTURE DEPARTMENT COURSE

Alper BODUR *, Naide SEVİM KOŞAN **

ÖZET

2019 yılı sonunda ortaya çıkan Covid-19 salgını, günlük yaşamı tümüyle değiştirmiştir. Eğitim yöntemleri de bu değişimlerden kendine düşen payı almıştır. Alınan tedbirlerle birlikte, Türkiye'deki üniversitelerde yürütülen yüz yüze eğitim süreci çevrim içi öğrenme yöntemine evrilmiştir. Bu hızlı değişikliğe üniversiteler ayak uydurmaya çalışmış, zorunlu olarak yapılan uzaktan eğitim sürecini farklı metotlarla tamamlamaya çalışmışlardır. Bu kapsamda, acil durum uzaktan öğretiminin olumlu ve olumsuz çıktıları ile öğrencilerin kazanımları ve karşılaştıkları sorunlar araştırmaya değer görülmüştür. Bu bağlamda, Mimarlık Bölümü uygulama ağırlıklı zorunlu derslerinden Yapı Bilgisi dersi kapsamında, salgının getirdiği uzaktan eğitim sürecinde yaptırılan teknik çizim uygulamaları analiz edilmiş ve anket çalışmasıyla öğrencilerin düşünceleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Google Classroom üzerinden çevrim içi olarak yapılan anketten elde edilen veriler, Microsoft Excel ve SPSS programına aktarılarak frekans analizi gibi temel analizler gerçekleştirilmiştir. Çalışma bulgularında, öğrencilerin uygulamalarla birlikte projelerinde olumlu ve olumsuz denebilecek değişikliklere gittiği görülmüştür. Öte yandan, anket sorularına verdikleri cevaplarda, salgının getirdiği uzaktan eğitim süreci ile Yapı Bilgisi I dersi için farklı bir deneyim elde ettiğini belirten öğrencilerin, bundan sonraki süreçte teorik konuların uzaktan eğitim, uygulamaların ise yüz yüze şekilde gerçekleşmesini istedikleri ortaya çıkmıştır. Çalışmanın sonucunda, ortaya çıkan bulgular tartışılmış ve konuya dönük birtakım öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Çevrim içi Öğrenme, Acil Durum Uzaktan Öğretim, Yapı Bilgisi

Geliş Tarihi/Received: 20.10.2021
Kabul Tarihi/Accepted: 29.10.2021

Araştırma Makalesi/Research Article

*
İç Mimarlık Bölümü,
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun /
Türkiye

Department of Interior Architecture,
Ondokuz Mayıs University, Samsun / Turkey

ORCID: 0000-0002-4048-1158

**
Mimarlık Bölümü,
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun /
Türkiye

Department of Architecture,
Ondokuz Mayıs University, Samsun / Turkey

ORCID: 0000-0002-9157-8216

ABSTRACT

The Covid-19 epidemic that emerged at the end of 2019 has completely changed daily life. Education methods have also taken their share from these changes. With the measures taken, the face-to-face education process carried out in universities in Turkey has evolved into the online learning method. Universities tried to keep up with this rapid change and tried to complete the compulsory distance education process with different methods. In this context, the technical drawing applications made during the distance education process brought by the epidemic within the scope of the Building Information course, which is one of the application-oriented compulsory courses of the Department of Architecture, were analyzed and the thoughts of the students were tried to be learned through a survey study. The data obtained from the online survey conducted via Google Classroom were transferred to Microsoft Excel and SPSS program and basic analyzes such as frequency analysis were carried out. In the findings of the study, it was seen that the students made positive and negative changes in their projects with the applications. On the other hand, in the answers they gave to the survey questions, it was revealed that the students, who stated that they gained a different experience for the Construction Knowledge I course with the distance education process brought by the epidemic, wanted the theoretical subjects to be realized in the form of distance education and the applications face-to-face in the next process. At the end of the study, the findings were discussed and some suggestions were presented.

Keywords: Architectural Education, Distance Education, Online Learning, Emergency Remote Teaching, Construction Knowledge

1. GİRİŞ

Eğitim, her dönem ve şartta dikkat edilmesi ve tartışılması gereken bir olgudur (Kahraman, 2020). Eğitime yönelik tarihsel süreç içerisinde birçok strateji, yöntem ve teknik kullanılmıştır. Öte yandan, eğitim hakkı devletin tüm vatandaşlarına eşit olarak sunduğu bir hizmet olduğu için kesintisiz devam etmesi gereken önemli bir haktır. Bu doğrultuda, eğitim sürecini aksatan doğal afet veya salgın hastalık gibi herhangi bir durumun gerçekleşmesi, ortaya çıkan diğer sorunlarla beraber eğitim konusunda da önemli derecede etkili ve belirleyici olmaktadır. Örneğin, 2019 yılı sonunda Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde Covid-19 salgını ortaya çıkmış (Öner, A., 2020), 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (WHO-World Health Organization), ilk salgının başladığı Çin dışında

diğer 113 ülkede vakaların görülmesi üzerine bu durumu pandemi olarak ilan etmiştir (Öner, A. K., 2020). Salgın dünyada benzerine az rastlanan bir durumu ortaya koymuş ve günlük yaşamda değiştirdiği en önemli farklılıklardan birisi eğitim sürecinde olmuştur. Hükümetler salgının yayılımını önlemek amacıyla okulları belirsiz bir süreliğine kapatma kararları almıştır (Thakur, 2020). Ortaya çıkan bu durum, eğitim sektörünün bambaşka bir biçime dönüşebileceğini göstermiş (Mahapatra vd., 2020), geleneksel yöntemden, yani yüz yüze eğitimden çevrim içi eğitime geçiş bir zorunluluk halini almış ve uzaktan eğitim aktif hale gelmiştir. Bu eğitim sistemi, gelişmiş ülkeler açısından benimsenmekle birlikte, düşük ve orta gelirli ülkelerde bir devrim niteliğinde olmuştur (Kulakaç & Ulutaşdemir, 2020).

Çevrim içi eğitime geçiş, her yerde, her zaman öğretme ve öğrenme esnekliğini sağlayabilmektedir. Ancak, salgın ile bu yönetime geçişin gerçekleşmesinin beklendiği hız, benzeri görülmemiş ve şaşırtıcıdır (Hodges vd., 2020). Acil ve zorunlu olarak tümünden uzaktan eğitime geçişle birlikte, öğreten görevindeki eğitmenlerin de öğretim yöntem ve stratejilerini değiştirmeleri, daha aktif olmaları ve öğretim sürecinden ölçme ve değerlendirme süreçlerine kadar eğitimin tüm aşamalarını gözden geçirmeleri ve değişime uygun hale getirmeleri gerektiği ortaya çıkmıştır (Shaik vd., 2020). Buna göre, uzaktan eğitim yönteminde geleneksel yöntemlerle öğrenimin devam edemeyeceği aşıkardır. Her eğitmenin birdenbire çevrim içi öğretme ve öğrenme konusunda uzman olması ise imkansız olacaktır. Bu nedenle, iyi planlanmış bir çevrim içi öğretim türü ile kısıtlı zamanda acil durumlarda oluşturulan öğretimin kendine has bir yönteminin ve sürecinin olması çok önemlidir. Bu koşullarda birincil amaç, sağlam bir eğitim sistemini yeniden oluşturmaktan ziyade acil bir duruma geçici bir çözüm sağlamaktır (Hodges vd., 2020).

Türkiye’de herhangi bir salgın nedeniyle günümüze kadar eğitimde böylesine acil bir durum söz konusu olmamış ve bir aksaklık görülmemiştir. Ancak, Covid-19 salgınının ilk dönemlerinde, virüsün öğrenciler arasında yayılmasını tetikleyeceği gerekçesiyle 16 Mart 2020’de eğitime kısa süreliğine ara verilmiştir. Salgın yayılımının durdurulamayacağı öngörülünce de, yüz yüze eğitimden vazgeçilerek 23 Mart 2020’den itibaren tüm seviyelerde eğitimin tamamen çevrim içi olarak uzaktan gerçekleştirileceği açıklanmıştır (YÖK, 2020). İşin aciliyetine binaen, teorik olan bazı dersleri uzaktan eğitim yöntemiyle sürdüren üniversiteler, mevcut uzaktan eğitim sistemlerini tüm öğrencilerin kullanabileceği şekilde geliştirmiş, böyle bir sistemi olmayan üniversiteler ise yeni bir alt yapı oluşturarak ivedi bir şekilde çevrim içi eğitime geçebilmiştir. Ancak, birçok üniversitenin ihtiyaç duyulan altyapılarının bulunmaması süreci oldukça zorlaştırmış ve bu durum karmaşıklığa neden olmuştur. Buna mukabil, süreç içerisinde gerek üniversite yönetimi gerekse ders yürütücüleri tarafından farklı yöntemler ile çözümler üretilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada amaçlanan ise, salgın sürecinde ortaya çıkan koşullar sebebiyle ortaya konan bir yöntem üzerinden eğitim yöntemlerinde ön plana çıkacak değişiklikleri anlamak ve buna yönelik bir öneri getirmektir. Bu bağlamda, yukarıda verilen bilgiler ışığında, salgın döneminde acil ve zorunlu olarak yapılan uzaktan eğitim sürecinde bir lisans dersindeki yöntem ve uygulamalar çalışma içeriğinde analiz edilmiştir. Çalışmanın kapsamını, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Döneminde çevrim içi olarak 3. yarıyılı verilen Yapı Bilgisi I dersi içerisinde, yapı sistemleri ile ilgili teorik bilgilerin daha iyi anlaşılması amacıyla yaptırılan uygulamalar ve bu uygulamalara yönelik gerçekleştirilen anket çalışması oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda, derste uygulanan yöntemin öğrencilere sağladığı katkılar ve konuya yönelik birtakım öneriler getirilmektedir.

2. METODOLOJİ

Araştırmanın ilgilendiği temel problem, salgın sürecinde ortaya çıkan acil ve zorunlu olarak uygulanan çevrim içi eğitim yönteminin ileriye yönelik eğitim sürecinde kendine nasıl yer edineceğidir. Bu çalışmada, salgının getirdiği uzaktan eğitim sürecinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi, Mimarlık Bölümü 3. yarıyılı verilen Yapı Bilgisi I dersini alan öğrencilerin yaptıkları çalışmalar analiz edilmekte ve görüşleri incelenmektedir. Salgın öncesi dönemlerde Yapı Bilgisi dersi, haftalık ders konularının anlatımı ve anlatılan konuların ardından aynı ders günü içerisinde belirlenen ölçeklerde çizim uygulamalarının yaptırılması, konuların pekiştirilmesini

sağlamak üzere teknik geziler, gerçek malzemeler ile bireysel veya gruplar halinde maket yaptırılması şeklinde işlenmektedir (Bodur vd., 2020). Salgın sürecinde ise zorunlu olarak getirilen uzaktan eğitim koşulları sebebiyle, ders kapsamında başka yöntemlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Ders içeriğinde, yapı ve yapı ile ilgili genel kavramlar, yapım sistemleri, yapı elemanları, temeller, taşıyıcı sistemler, duvarlar, döşemeler, yalıtımlar ve bacalar konuları çevrim içi olarak anlatılmıştır. Ders kapsamında teknik gezi ve maket uygulamaları yaptırılmamış, sadece öğrencilerin bir önceki dönemde kendi tasarladıkları öğrenci projeleri (müstakil ev-göl evi) üzerinden çizim uygulamaları gerçekleştirilmiştir. İlk olarak, ders sürecinde, öğrencilerden bir önceki dönemde tasarladıkları mimari projeleri ile ilgili kat planları, kesitler gibi bilgileri paylaşmaları istenmiştir. Sonrasında, taşıyıcı sistemin gösterildiği kalıp planlarını çizmeleri istenmiştir. Önceki dönem projeleri iki kattan oluşan öğrencilere, sadece zemin kata ait kalıp planı ve düzeltilmiş kat planını çözümlenecekleri, ancak üst kat planlarına da uyumlu olabilecek şekilde çözümler üretmeleri gerektiği anlatılmıştır. Herhangi bir mimari projesi olmayan öğrencilere ise, ders yürütücüsü tarafından örnek bir plan şeması üzerinden uygulamaları gerçekleştireceği belirtilmiştir. Bununla birlikte, öğrencilerden mevcut mimari planlarda ortaya çıkabilecek değişikliklere yönelik projelerini incelemeleri söylenmiştir. Öğrencilerin mevcut projeler üzerindeki incelemeleri ve yapılması gereken değişikliklere yönelik düzeltilmiş mimari kat planlarının tekrar çizilmesi istenmiştir. Bu doğrultuda, uygulamaları teslim eden ve değerlendirme notu en yüksek 5 öğrenci teslimi ile en düşük 5 öğrenci teslimi çalışmaya dahil edilmiştir. Bu uygulamaların çalışmaya dahil edilmesi ile, derse devam eden ve etmeyen öğrencilere yönelik bir değerlendirme yapma imkanı doğmuş, çevrim içi eğitime katılan ve katılmayan öğrenciler arasındaki fark, sonrasında analiz edilmek ve tartışılmak üzere ortaya çıkarılmıştır.

İkinci olarak, derste çevrim içi olarak yapılan çalışmalara yönelik bir anket gerçekleştirilmiştir. Salgının devam etmesi sebebiyle, anket verilerinin toplanması Google Classroom üzerinden yapılmıştır. Yapı Bilgisi I dersini alan öğrenci sayısı 113 olmuştur. Araştırmanın amacına bağlı olarak, derse katılımı süreklilik arz eden 86 öğrenci çalışma kapsamına alınmıştır. Sonrasında, 2021 yılı Nisan ayı içerisinde, anket föyü 86 öğrenci ile çevrim içi olarak paylaşılmış, gönüllülük esasına dayalı olarak 63 öğrenci anket sorularını yanıtlamıştır. Anket formu Tablo 1’de gösterilmektedir.

Sıra No	Temel Sorular	Alt Belirleyici
1	Eğitimin aksamasına yönelik kaygılar ve uzaktan eğitim sistemine yönelik önyargıların analizi	Yaşanan salgından dolayı, lisans eğitiminin aksayacağını düşündüm.
		Uzaktan eğitimin, eğitimim için yetersiz olacağını düşündüm.
		Uzaktan eğitim sürecinin başarısızlıkla sonuçlanacağını düşündüm.
		Uzaktan eğitim ile okul başarımın azalacağını düşündüm.
2	Üniversitenin sunduğu uzaktan eğitim aracı ve internete erişim gibi teknik durum analizi	Üniversitenin sunduğu uzaktan eğitim sistemini kullanmakta zorluk yaşadım.
		Derslere bağlanırken sık sık teknik problemler yaşadım.
		Dersteki uygulamalar için gerekli materyallere (T cetveli, çizim kâğıdı, kalem vb.) erişmekte zorluklar yaşadım.
3	Yapı Bilgisi I dersinin uzaktan yürütülmesine yönelik genel durum analizi	Uzaktan eğitim sürecinde, Yapı Bilgisi I dersine düzenli olarak katıldım.
		Uzaktan eğitim sürecinde, Yapı Bilgisi I dersine düzenli olarak katılmadım. Ancak, katılmadığım derslerdeki konuları sistemdeki ders videolarından takip ettim.
		Canlı ders videolarının çevrim içi sınıftaki sisteme yüklenmesi ve tekrar izlenebiliyor olması durumu, bana katılmadığım derslerdeki konuları anlamamda yardımcı olmuştur.
		Yapı Bilgisi I dersinde, çevrim içi sınıftaki ders videolarını sonradan dinlemek, canlı olarak dinlemek kadar etki sağlamıştır. (Teorik açıdan)

		Yapı Bilgisi I dersinin çevrim içi olarak teorik kısmında anlatılan konular; katkı olarak, yüz yüze eğitimdeki teorik dersler kadar öğrenimde etki sağlamıştır.
		Yapı Bilgisi I dersi uygulamalarında, uzaktan eğitim sürecinde, konuyu anlayarak çizmekte zorluk yaşadım.
4	Yapı Bilgisi I dersinin anlatım yöntemine yönelik analiz	Yapı Bilgisi I dersinde uygulama yapılmaya başlamadan önce, konu ile ilgili yeterli teorik bilgiler verilmiştir.
		Yapı Bilgisi I dersinde uygulama yapılmaya başlamadan önce, konu ile ilgili yeterli örnek çizim uygulamaları verilmiştir.
		Yapı Bilgisi I dersinde uygulama ödevleri, konuyu anlamamda yeterli olmuştur.
5	Ders konularının daha iyi pekiştirilmesine yönelik uygulamanın katkı analizi	Konuların daha iyi kavranması için, ödevlerin; bir önceki dönemde tasarlamış olduğum ve tasarımına daha hâkim olduğum mimari proje üzerinden yaptırılması doğru olmuştur.
		Bir önceki dönemde tasarlamış olduğum mimari proje üzerinden yaptığım çizim ödevleri ile ders içinde yapılan uygulamaları daha iyi kavradım.
		Bir önceki dönemde tasarlamış olduğum mimari proje üzerinden yaptığım çizim ödevleri ile yapı sistemleri hakkında olan bilgim artmıştır.
		Bir önceki dönemde tasarlamış olduğum mimari proje üzerinden yaptığım çizim ödevleri ile projemde bir takım tasarımsal değişiklikler yapmam gerekmiştir.
		Bir önceki dönemde tasarlamış olduğum mimari proje üzerinden yaptığım çizim ödevleri, bulunduğum dönem içindeki mimari proje tasarımında bana katkı sağlamıştır.
6	Yapı Bilgisi I dersinin uzaktan tamamlanması sonucunda elde edilen analiz	Uzaktan eğitim süreci, Yapı Bilgisi I dersi için farklı bir deneyim elde etmemi sağlamıştır.
		Ders konularını anlamada, uzaktan eğitim yöntemi, teorik açıdan, yüz yüze eğitimden daha verimlidir.
		Ders konularını anlamada, uzaktan eğitim yöntemi, uygulama açıdan, yüz yüze eğitimden daha verimlidir.
		Yapı Bilgisi I dersi için, bundan sonraki süreçte; teorik konuların ve uygulamaların, uzaktan eğitim yöntemiyle gerçekleşmesini isterim.
		Yapı Bilgisi I dersi için, bundan sonraki süreçte; teorik konuların uzaktan eğitim yöntemiyle, uygulamaların ise yüz yüze gerçekleşmesini isterim.
		Yapı Bilgisi I dersi için, bundan sonraki süreçte; teorik konuların ve uygulamaların, yüz yüze eğitim yöntemiyle gerçekleşmesini isterim.

Tablo 1. Çalışmada Kullanılan Anket Formundaki Sorular

Tablo 1’de görüldüğü üzere, anket 6 temel üzerine kurgulanmıştır. Temel sorular detaylı olarak değerlendirilmesi ve analiz edilmesi bakımından alt sorularla desteklenmiştir. 6 temel analiz toplamda 27 alt belirleyiciden oluşmakta olup bu alt belirleyici sorularla çalışmanın sonucuna götürecek veriler elde edilmiştir. Temel sorular ile tüm alt belirleyici sorular çalışmanın yazarları tarafından tasarlanmış, 5’li likert ölçeğine göre oluşturulmuştur. Ankette yer alan tüm sorular; (1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Fikrim yok, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum olmak üzere beş farklı seçenekte tasarlanmış, böylece ankete katılan öğrencilerin algı ve tercihlerinde karşılaştırma yapılabilmiştir. Ortaya çıkan veriler, Microsoft Excel ve SPSS programına aktarılarak frekans analizi gibi temel analizler gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, ders kapsamında yaptırılan uygulamalar analiz edilerek yorumlanmış ve bu yorumlar yapılan anket çalışmaları ile birlikte ele alınarak tartışılmıştır. Ayrıca, bundan sonraki acil durum uzaktan öğretim sürecinde gerçekleştirilebilecek uygulamalara yönelik öneriler getirilmiştir.

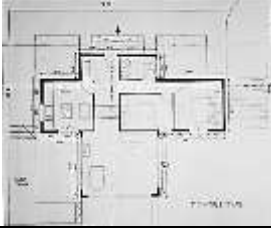
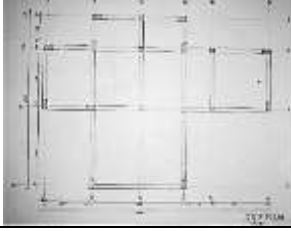
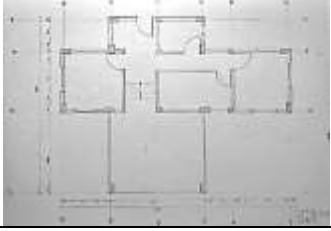

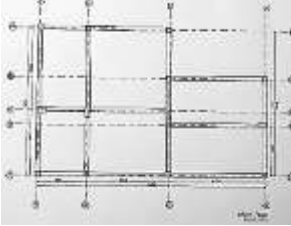
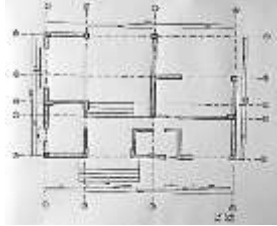

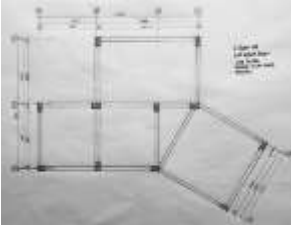
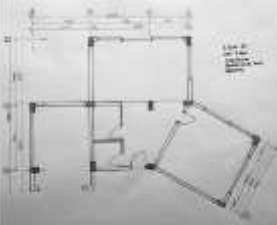

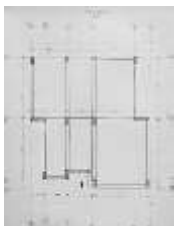

3. UYGULAMA ANALİZLERİ VE ANKET VERİLERİ

İki aşamada gerçekleştirilen çalışma; Mimarlık eğitiminde verilen örnek bir Yapı Bilgisi dersi

çizim uygulamalarının analizini ve yapılan anket verilerini içermektedir.

3.1. Derste Yapılan Çizim Uygulamalarının Analizleri

Tablo 2’de bir önceki dönemde kendi tasarladıkları mimari projeleri üzerinden uygulama yapan ve en yüksek not alan öğrenci ödevleri gösterilmektedir. Buna göre, öğrenciler uygulamalarla birlikte projelerinde olumlu ve olumsuz denebilecek değişikliklere gitmişlerdir.

Öğrenci No	Kat Planı (önceki dönem)	Kalıp Planı	Düzeltilmiş Kat Planı
1			
2			
3			
4			
5			

Tablo 2. En Yüksek Not Alan Öğrenci Uygulamaları

1 nolu öğrenci projesinde yer alan kolonlar nedeniyle, mutfakta yer alan pencerenin yerini değiştirmiştir. Öğrenci, banyo penceresinin boyutunu düşürmüştür. Ancak bu durum taşıyıcı sistemden kaynaklı değildir.

2 nolu öğrenci, verandaya çıkmak için tasarladığı kapı genişliğini, taşıyıcı sistemi tasarladıktan sonra daraltmıştır. Banyo duvarının yerini değiştiren öğrenci, duvarların tamamını kolon-kiriş sistemleri ile birlikte düzenleyememiştir.

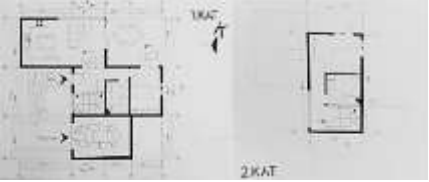
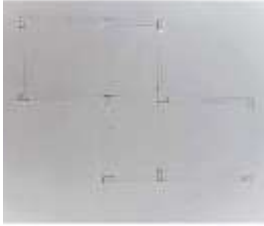

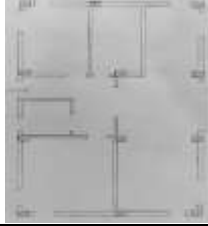

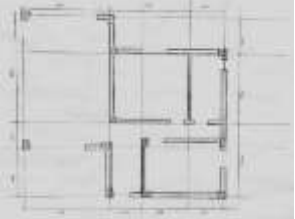
3 nolu öğrenci, taşıyıcı sistemin bir gereği olarak merdiven yanına kolon yerleştirmiş, ayrıca taşıyıcı sistemle birlikte olmayan yatak odası giriş kapısının bulunduğu duvarı, kolon-kiriş sistemi altına taşımıştır. Ancak, kapalı otoparka giriş kapısının yer değiştirememesi

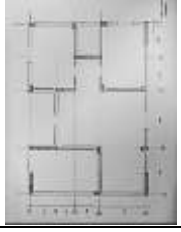
nedeniyle bu kısımdaki duvarların tamamını kolon-kiriş sistemleri ile birlikte tasarlayamamıştır. Kapalı otoparktan depoya geçiş kapısını ortaya çıkan kolon nedeniyle iptal etmiştir. Diğer yandan, taşıyıcı sistemi gösteren aks çizgileri ve adlandırmalarında eksiklikler bulunmaktadır.

4 nolu öğrenci, verandaya çıkmak için tasarladığı kapıyı, eklenen kolonlar nedeniyle daraltmıştır. Yine aynı sebepten yatak odasında yer alan pencere yerini ve yatak odası giriş kapısı ile depo giriş kapısının yerlerini kaydırarak değiştirmiştir. Kapalı garaj kısmını, kalıp planında ve düzeltilmiş kat planında göstermemiştir. Diğer yandan, düzeltilen planda yatak odasında bulunan pencerelerden bir tanesini iptal etmiş, bina giriş kapısını geniş tutmuştur.

5 nolu öğrenci, taşıyıcı sistemde yer alan kolonlar nedeniyle, mutfak ve salon arasında yer alan bölücü duvarı kaldırmıştır. Aynı nedenden dolayı, kapalı otoparka giriş kapısını da iptal etmiştir. Taşıyıcı sistemle birlikte olmayan banyo giriş kapısının bulunduğu duvarı, kolon-kiriş sistemi altına taşımıştır. Ayrıca, giriş kapısının yanında bulunan pencere ve depo hacminde bulunan bir pencereyi de iptal etmiştir. Kat planına yönelik çizdiği kalıp planında, bazı kolonları birbirine tam bağlayabilecek kirişleri (örneğin, giriş kapısı duvarı doğrultusunda yer alan kirişin otopark duvarı doğrultusunda yer alan kirişe saplama kiriş ile bağlanması) tasarlamamıştır.

Tablo 3'te bir önceki dönemde kendi tasarladıkları mimari projeleri üzerinden uygulama yapan ve en düşük not alan öğrenci ödevleri gösterilmektedir. Tabloda gösterildiği şekilde, öğrenciler projelerinde bazı değişikliklere gitmişlerdir.

Öğrenci No	Kat Planı (önceki dönem)	Kalıp Planı	Düzeltilmiş Kat Planı
1			
2			
3			
4			

5			
----------	---	--	---

Tablo 3. En Düşük Not Alan Öğrenci Uygulamaları

1 nolu öğrenci iç mekânlarda (mutfak, banyo ve yatak odası) taşıyıcı sistem çözümünü doğru yapmıştır. Ancak, kat planının büyük bir kısmını oluşturan, yarı açık garaj ve bir alt kotta bulunan salon hacmi, kalıp planında ve düzeltilmiş kat planında yer almamaktadır. Ayrıca, kalıp planında, ölçülendirmeler ve akslar gibi teknik çizim gerekliliklerini de göstermemiştir.

2 nolu öğrenci, taşıyıcı sistem çözümünü doğru yapmış, ancak kapalı garaj kalıp planında yer almamaktadır. Ayrıca, kalıp planında, ölçülendirmeler ve akslar gibi teknik çizim gerekliliklerini de göstermemiştir. Düzeltilmiş kat planında ise, pencerelerin hiçbirini belirtmemiştir. Bu nedenle, taşıyıcı sistem çözümünden sonra tasarımda yapılan düzeltmeler değerlendirilememiştir.

3 nolu öğrenci, taşıyıcı sistemde yer alan kolonlar nedeniyle, yapının her bir köşesinde bulunan pencerelerin yerlerini kaydırmıştır. Aynı nedenden dolayı, verandaya çıkan kapının yerini de mutfağa doğru kaydırmıştır. Öğrenci, ölçülendirmeleri ve aksları hiçbir çizimde göstermemiştir. Banyo penceresini kaldırmış, hobi odasının pencere genişliğinin boyutunu düşürmüştür. Banyo hacmini oluşturan duvar yüzeylerinde yer alan iki kolon, birbirlerine bağlanamamaktadır ve bunun sonucunda iki tane saplama kiriş oluşmaktadır.

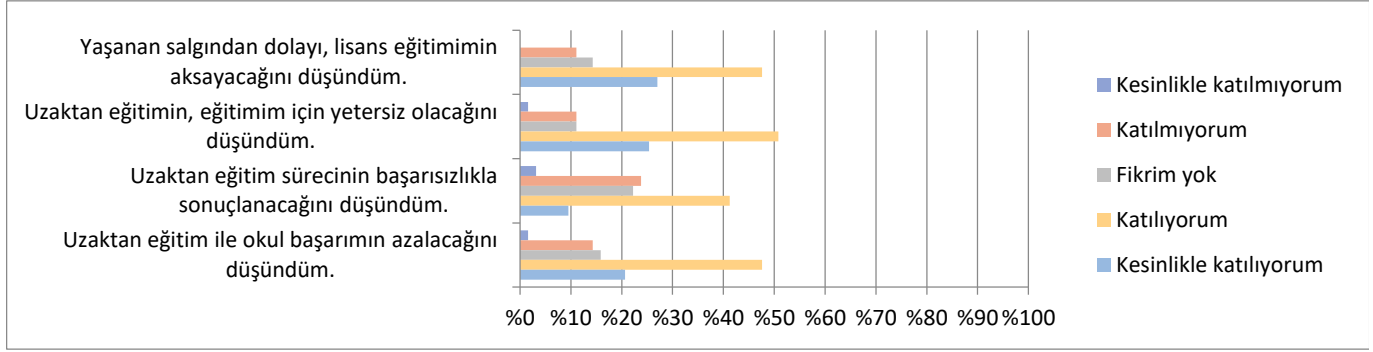
4 nolu öğrenci, sadece çocuk odası hacminde taşıyıcı sistem çözümünü doğru yapmıştır. Çoğu aks aralığında yer alan kolonlar, kirişler ile birlikte bağlanarak tam çerçeve oluşturamamaktadır. Bu durum, kalıp planında da net olarak görülmektedir. Planda yapılan düzeltmede, çocuk odasında yer alan pencerenin yerini değiştirmiş, koridor penceresini kaldırmıştır.

5 nolu öğrenci, taşıyıcı sistem çözümü yaparken işlevler ve kapı boşlukları gibi kriterleri düşünmemiştir. Örneğin; kapalı garaj girişi için yeterli boşluk oluşturamamıştır. Öte yandan, banyo giriş kapısının olduğu duvarda perde duvar çözmüştür ve banyoya giriş sağlamamaktadır. Kalıp planında çizilen taşıyıcı sistem ile düzeltilmiş kat planında çizilen taşıyıcı sistem birbiriyle örtüşmemektedir. Düzeltilmiş kat planında, mutfak hacminde yer alan bazı pencereleri, taşıyıcı sistemde yer alan kolonlar nedeniyle iptal etmiştir. Çocuk odasında yer alan pencerenin yerini değiştirmiştir. Ebeveyn yatak odası için pencere çözmüştür. Yapıya giriş kapısının yanında bulunan küçük pencereleri ise iptal etmiştir.

3.2. Anket Verileri

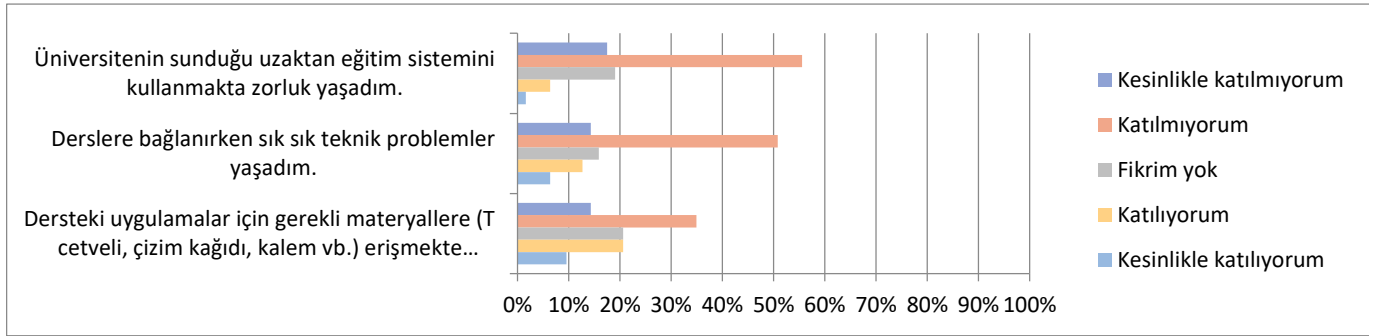
Öğrenciler tarafından yapılan uygulamalar ve bu uygulamalara yönelik gerçekleştirilen anket çalışmasına ait belirli veriler elde edilmiştir. 6 temel üzerine kurgulanan (Tablo 1) anketten çıkan sonuçlar aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 1’de, katılımcı öğrencilerin ankette yer alan “eğitimin aksamasına yönelik kaygılar ve uzaktan eğitim sistemine yönelik önyargıların analizi” kısmına yönelik değerlendirmeleri yer almaktadır. Buna göre, öğrencilerin %75’i yaşanan salgından dolayı lisans eğitimlerinin aksayacağını belirtmişlerdir. Öte yandan, öğrencilerin %76’sı uzaktan eğitimin eğitimleri için yetersiz olacağını düşünmüştür. Öğrencilerin %51’i uzaktan eğitim sürecinin başarısızlıkla sonuçlanacağını belirtirken, %27’si böyle olmayacağını ifade etmiştir. Bu konuda fikir belirtmeyen öğrenciler ise %22 ile azımsanmayacak orandadır. Ayrıca, öğrencilerin %68’i uzaktan eğitim ile okul başarılarının azalacağını düşünmüştür.

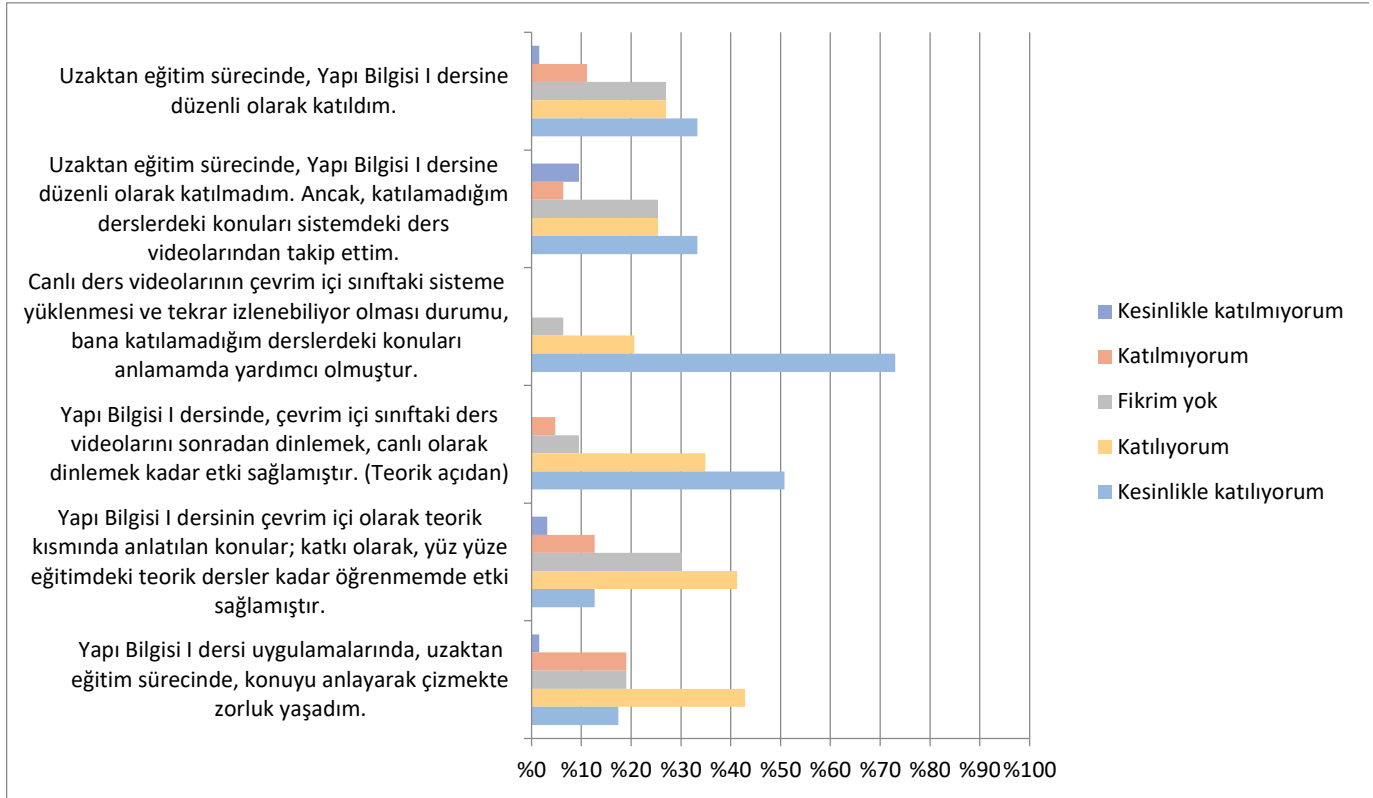
Şekil 1. Eğitimin Aksamasına Yönelik Kaygılar ve Uzaktan Eğitim Sistemine Yönelik Önyargıların Analizi

Şekil 2’de, “üniversitenin sunduğu uzaktan eğitim aracı ve internete erişim gibi teknik durum analizi” kısmına yönelik değerlendirmeler gösterilmektedir. Şekil 2’de gösterildiği gibi, öğrencilerin %73’ü üniversitenin sunduğu uzaktan eğitim sistemini kullanmakta zorluk yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Fakat, öğrencilerin %19’u derslere bağlanırken sık sık teknik problemler yaşadıklarını dile getirmiştir. Öte yandan, öğrencilerin %30’u ise dersteki uygulamalar için gerekli materyallere (T cetveli, çizim kağıdı, kalem vb.) erişmekte zorluk yaşadıklarını ifade ederken, %21’i bu konuda fikir belirtmemiştir.

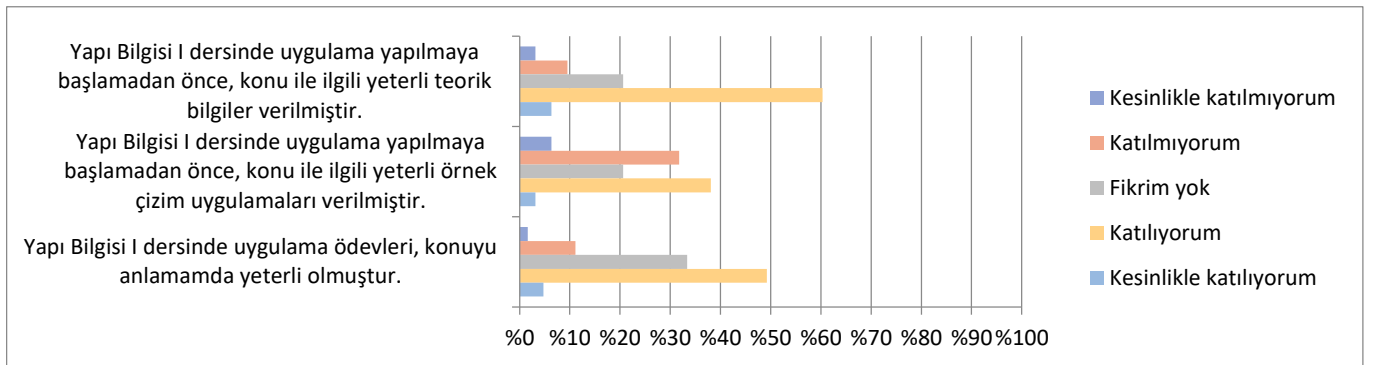
Şekil 2. Üniversitenin Sunduğu Uzaktan Eğitim Aracı ve İnternete Erişim Gibi Teknik Durum Analizi

“Yapı Bilgisi I dersinin uzaktan yürütülmesine yönelik genel durum analizi” kısmına ait değerlendirmeler Şekil 3’te gösterilmektedir. Buna göre, öğrencilerin %60’ı uzaktan eğitim sürecinde derse eşzamanlı (senkron) olarak düzenli katıldıklarını belirtmişlerdir. Öte yandan, öğrencilerin %59’u düzenli katılmadığı derslerin videolarını sonradan eşzamanlı (asenkron) olarak sistemden izlediğini dile getirmiştir. Öğrencilerin %94’ü ders videolarının sonradan izlenebilmesinin konuların anlaşılmasında yardımcı olduğunu ifade etmişlerdir. Hatta öğrencilerin %85’i dersi sonradan dinlemenin tamamen olmasa da teorik açıdan çoğunlukla canlı dinlemek kadar etkili olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, öğrencilerin %54’ü, teorik derslerin anlaşılmasında uzaktan eğitim sürecinin öğrenmede yüz yüze eğitim kadar etkili olduğunu dile getirmiştir. Ancak uygulama çizimlerinde ise, öğrencilerin %60’ı konuyu anlayarak çizmekte zorluk yaşadıklarını ifade etmiştir.

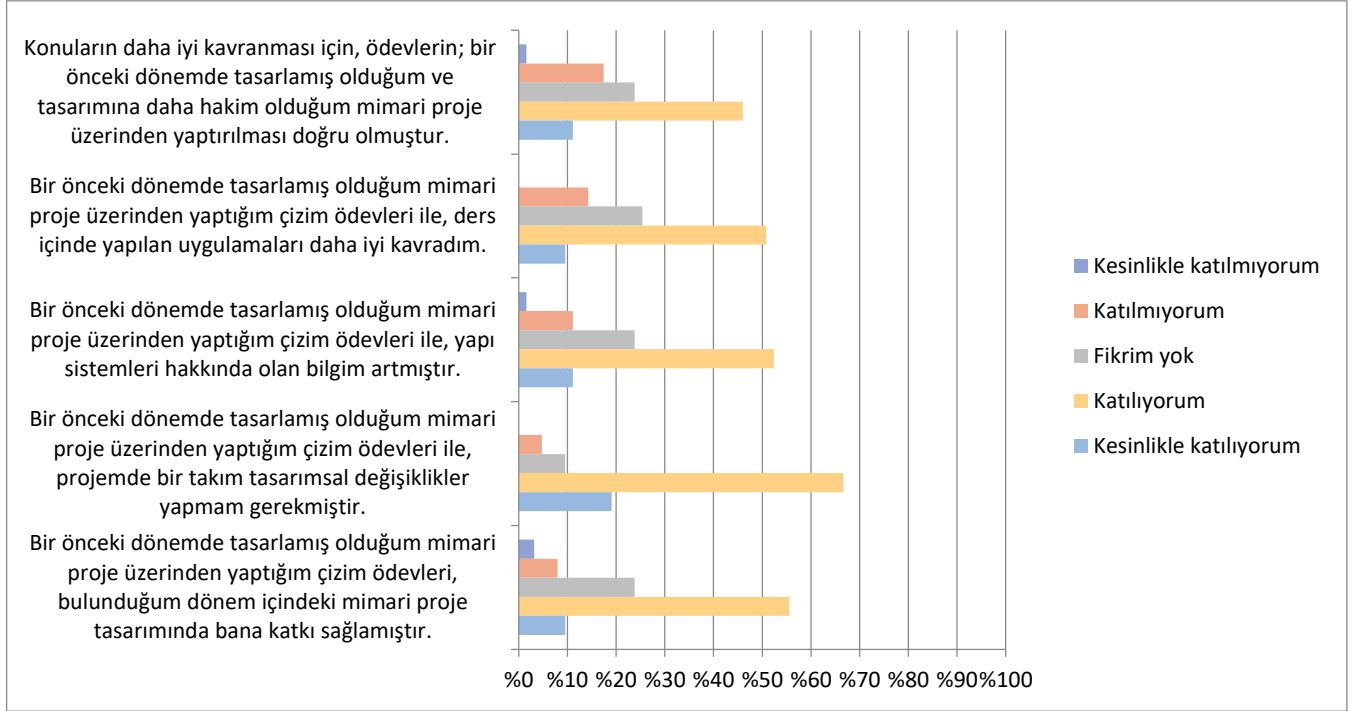
Şekil 3. Yapı Bilgisi I Dersinin Uzaktan Yürütülmesine Yönelik Genel Durum Analizi

Şekil 4'te "dersin anlatım yöntemine yönelik analiz" değerlendirmeleri gösterilmektedir. Bu değerlendirmelere göre, öğrencilerin %67'si uygulama çizimlerinden önce konu ile ilgili yeterli teorik bilgilerin verildiğini, %13'ü verilmeyişi ifade etmiş, %20'si ise fikir belirtmemiştir. Diğer yandan, uygulama çizimlerinden önce konu ile ilgili yeterli örnek çizimlerin verildiğini ve verilmeyişi düşünen öğrenci sayısı oranı %38'er oran ile birbirine eşittir, %20'si ise fikir belirtmemiştir. Öğrencilerin %33'ü, uygulama ödevlerinin konuyu anlamada yeterli olduğuna yönelik fikir belirtmemiştir. Ancak, yeterli olduğunu düşünen öğrenci sayısı oranı %54'tür.

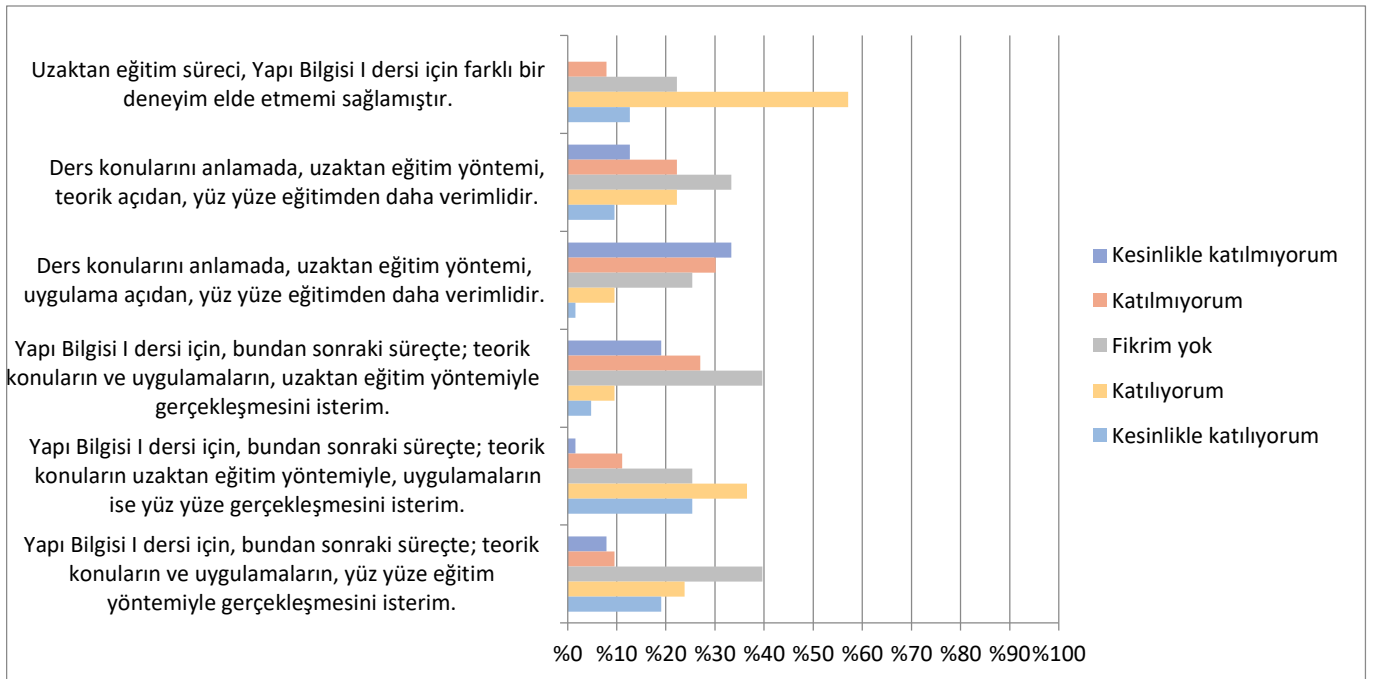
Şekil 4. Yapı Bilgisi I Dersinin Anlatım Yöntemine Yönelik Analiz

Şekil 5, "ders konularının daha iyi pekiştirilmesine yönelik uygulamanın katkı analizi"ne yönelik cevapları içermektedir. Şekile göre, öğrencilerin %57'si uygulamaların bir önceki dönemde tasarladıkları proje üzerinden yaptırılmasını doğru bulmuş, %24'ü ise fikir belirtmemiştir. Böylece %60'ı ders içinde yapılan uygulamaları daha iyi kavradıklarını, %64'ü ise yapı sistemleri hakkında bilgilerinin arttığını ifade etmişlerdir. Ancak öğrencilerin %25'i her iki soruya yönelik fikir belirtmemiştir. Öğrencilerin %86'sı, yaptırılan çizim ödevleri sonucunda bir önceki dönemde hazırladıkları projelerde bir takım tasarımsal değişiklikler yapmaları gerektiğini, %65'i aynı dönemde devam eden proje tasarımlarında uygulamaların katkı sağladığını açıklamışlardır.

Şekil 5. Ders Konularının Daha İyi Pekiştirilmesine Yönelik Uygulamanın Katkı Analizi

Şekil 6'da "dersin uzaktan tamamlanması sonucunda elde edilen analiz" sonuçları gösterilmektedir. Öğrencilerin %70'i salgının getirdiği uzaktan eğitim sürecinde farklı bir deneyim elde ettiklerini düşünmüşlerdir. Teorik açıdan uzaktan eğitim yönteminin yüz yüze eğitimden daha verimli olup olmadığına yönelik soruya verilen cevaplar, %33'er oran ile birbirine eşittir. Ancak öğrencilerin %34'ü bu soruya yönelik fikir belirtmemiştir. Diğer yandan, uygulamalar açısından uzaktan eğitim yönteminin yüz yüze eğitimden daha verimli olduğunu düşünen öğrencilerin oranı %11'dir, %25'i ise fikir belirtmemiştir. Teorik ve uygulamaların birlikte uzaktan eğitim yöntemi ile işlenmesine öğrencilerin %46'sı katılmamakta, %14'ü ise katılmaktadır. Öğrencilerin %40'ı ise bu soruya yönelik fikir belirtmemiştir. Öğrencilerin %62'si, teorik derslerin uzaktan, uygulamaların ise yüz yüze gerçekleştirilmesini istemektedir. Öğrencilerin %25'i ise bu soruya yönelik fikir belirtmemiştir. Teorik ve uygulamaların birlikte yüz yüze eğitim yöntemiyle gerçekleştirilmesine öğrencilerin %43'ü olumlu bakmaktadır. Öğrencilerin %40'ı ise bu soruya yönelik fikir belirtmemiştir.

Şekil 6. Yapı Bilgisi I Dersinin Uzaktan Tamamlanması Sonucunda Elde Edilen Analiz

Anket çalışması ile elde edilen veriler, bizlere, öğrencilerin; uzaktan eğitim sistemine yönelik önyargılarını, teknik sorunlar ile karşılaşmış karşılaşılmadığını, dersin anlatım yöntemine ve uzaktan yürütülmesine yönelik fikirlerini, ders içerisinde yaptıkları uygulamalara yönelik düşüncelerini, dersin uzaktan tamamlanması sonucundaki fikirlerini sunmuştur.

4. BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yükseköğretim ile diğer eğitim seviyeleri arasındaki en büyük fark, yükseköğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin, meslek hayatlarındaki rekabet ortamına hazır olmalarıdır. Bu nedenle, öğrencilerin mesleki bilgileri öğrenmesinin yanında, açık düşünme, bağımsız çalışma, başkalarıyla iyi iletişim kurma ve işbirliği yapma gibi niteliklerinin de geliştirilmesi gerekmektedir. 2019 yılında ortaya çıkan salgınla birlikte öğretim yöntemleri değişmiş, neredeyse her aşamada tamamen çevrim içi öğrenime geçilmiştir. Üniversiteler, salgının ortaya çıkardığı bu zorunlu duruma adapte olmuş ve eğitimin bir şekilde devam ettirilmesi sağlanmıştır.

Bu çalışmada, salgın süreci ile zorunlu olarak geçilen çevrim içi eğitimin ortaya çıkardığı sonuçlar, Mimarlık Bölümlerinde zorunlu olarak verilen bir ders bağlamında irdelenmiştir. Mimarlık Bölümü öğrencileri, proje derslerinde tasarladıkları yapıların uygulanabilirliği konusunda zaman zaman teknik bilgi eksiklikleri yaşamaktadır. Bu eksikliklere yönelik, lisans eğitimi süresince yapı bilgisi destekli dersler verilmektedir. Bu derslerde, yapı detayları ile ilgili teknik çizim uygulamalarının ve gerçek yapı malzemeleriyle belirli ölçeklerde maketlerin yaptırılması, öğrencilerin bilgilerini pekiştirmek için öğrenmenin önemli destekleyicileri durumundadır. Her iki yöntem de, öğrencilerin uygulama detaylarındaki eksiklikleri fark etmelerini sağlamayı ve buna yönelik çözümler sunmayı amaçlamaktadır. Ancak, Covid-19 ile başlayan zorunlu çevrim içi eğitime geçilmesi sonucunda, öğrencilerin maket malzemelerine ulaşmasında bir takım problemler yaşanmış, bu sebeple araştırma kapsamını oluşturan Yapı Bilgisi I dersinde maket uygulaması yaptırılmamış, sadece çevrim içi olarak teknik çizim uygulamaları yaptırılabilmiştir. Bu bağlamda, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümünde 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Güz Döneminde acil durum uzaktan eğitim şeklinde 3. yarıyılıda verilen Yapı Bilgisi I dersinde yaptırılan çalışmalar analiz edilmiş ve anket çalışmasıyla öğrencilerin bu yönetime yönelik düşünceleri öğrenilmeye çalışılmıştır.

Çalışma kapsamında hazırlanan anket sorularına öğrencilerin verdikleri cevaplarda, zorunlu olarak uygulanan çevrim içi eğitim yöntemi ile derste işlenen konuların daha iyi kavrandığı, yapı sistemleri hakkında bilgi düzeylerinin arttığı ve projelerinde değişiklikler yapma gereksinimi duydukları görülmüş, aynı dönemde aldıkları mimari proje dersine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Buna rağmen, öğrenciler çevrim içi yaptırılan uygulamalarda konuyu anlayarak çizmekte zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Salgının getirdiği uzaktan eğitim süreci ile derste farklı bir deneyim elde ettiğini belirten öğrenciler, bundan sonraki süreçte teorik konuların uzaktan eğitim, uygulamaların ise yüz yüze şeklinde gerçekleşmesini istediklerini ifade etmiştir.

Bazı çalışmalarda akademisyenlerin dijital imkanlarla öğrencileri eğitmeleri bakımından yeterli deneyim ve uzmanlıktan yoksun olduğu, bundan dolayı öğrencilerin eğitim sürecinde etkilendiği belirtilmektedir (Singh & Sisodia, 2020). Bu çalışmada, öğrencilerin yarıya yakını uzaktan eğitime başladıkları zamanda başarılarının azalacağını, eğitimleri için uzaktan eğitim sürecinin yetersiz olacağını belirtmiştir. Öğrencilerin bu düşüncesinin altında yatan sebebin, öğrencilerin ve akademisyenlerin uzaktan eğitim konusunda yeterli deneyiminin olmaması olarak belirtilebilir. Bununla beraber, salgınla birlikte akademisyenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitim konusunda belirli bir deneyime kavuştuğu görülmektedir. Bu açıdan, salgınla birlikte ortaya çıkan eğitim yöntemine yönelik boşluğun kapanması açısından akademik personelin dijital eğitim süreçleriyle daha fazla içli dışlı olması gerekmektedir. Böylece, çevrim içi eğitimde çok farklı yöntemler ortaya konulabilecek, teknolojik araç desteği ile birçok avantaj ve fırsatlar oluşacaktır.

Bütün avantajlarına rağmen, uzaktan eğitim sürecinde önemli zorluklarla karşılaşmaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde, eğitim altyapısı olarak kullanılan internete

erişimde ortaya çıkan eksiklikler, önemli sorunlardan biridir (Şekerci vd., 2021). Bu çalışma bulgularında, çoğu öğrenci üniversitenin sunduğu uzaktan eğitim sistemini kullanmakta zorluk yaşamadıklarını, fakat derslere bağlanırken sık sık teknik problemler yaşadıklarını belirtmiştir. Bu sebeple, internet hizmeti kalitesizliğinin ve internete erişim sorunlarının uzaktan eğitimin önünde engeller ortaya koyabileceği ve öğrenim ortamını etkilediği belirtilebilir.

Çalışma kapsamında, öğrencilerin çoğunluğu uzaktan eğitim sürecinde farklı bir deneyim elde ettiklerini belirtmişlerdir. Bu deneyimde öğrenciler, yüz yüze eğitimden çok önemli bir farklılık olarak, internet bağlantısı ve bir bilgisayar yardımıyla eğitim ortamı içerisine girebilmektedirler. Eğitim süreci, uzaktan eğitim yöntemiyle çok daha dinamik olmuştur ve hareket kazanmış, teknolojinin desteği ile her zaman ve her yerde erişilebilir bir hal almıştır. Yine de, tüm bu olanaklara rağmen öğrenci katılımının azalması, uzaktan eğitimde önemli bir sorundur (Kulakaç & Ulutaşdemir, 2020). Derse katılım konusunda ortaya çıkan isteksizliklerin çeşitli ve farklı eğitim yöntemleriyle giderilmesi ve motivasyon eksikliğinin önüne geçilmesi gerekmektedir. Yüz yüze eğitimde disiplin ve sorumluluğun daha kolay takip edildiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Sınıf ortamında öğrenciler, sadece dersle ilgili bilgileri öğrenmemekte, aynı zamanda davranış biçimi ve sorumluluk bilinci geliştirmektedirler. Uzaktan eğitim sürecinin kendine has özelliği, sınıf içi öğrenilen sorumluluk ve davranış kalıplarını öğrenmeye engel olabilmektedir. Bu sebeple akademisyenler, öğrencileri çok farklı strateji ve araçlarla, sınıf içi ortaya çıkan olumlu davranış kalıplarına yönlendirmelidirler. Thakur (2020)'un belirttiği gibi, uzaktan eğitimin verimli olması açısından öğrenciler de akademisyenler gibi bu süreçte aktif rol almalıdır. Zaman geçtikçe ve öğrenciler ile akademisyenlerin uzaktan eğitim tecrübeleri arttıkça, eğitim süreçlerinde kalite standartları yükselecek ve ortaya çıkan sorunlar azalacaktır.

Turchynova ve arkadaşları (2020)'nın yaptığı araştırmada, uzaktan eğitimin özellikle erişilebilirlik ve tekrarlanabilirlik özelliklerine vurgu yapmaktadır. Bu çalışmadaki öğrenciler de uzaktan eğitim sürecinde derse çoğunlukla senkron olarak düzenli bir şekilde katıldıklarını, düzenli katılmayanlar ise sistem üzerinden derse ait videoları asenkron olarak izlediklerini ve bu durumun oldukça etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu açıdan, salgın süreci ortadan kalksa bile, üniversitelerin akademisyenlerden ders bilgilerini sistem üzerine yüklemelerini istemeleri, öğrenciler açısından oldukça verimli olacaktır.

Bu çalışmada öğrenciler, teorik açıdan uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin verimlilik açısından birbirine yakın olduğunu, uygulamalı dersler açısından ise yüz yüze eğitimin daha verimli olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin büyük bir oranı, bundan sonraki süreçte teorik derslerin uzaktan, uygulamalı derslerin ise yüz yüze gerçekleştirilmesini istemektedir. Bu sebeple, ileriye dönük yapılacak müfredat çalışmalarında, çevrim içi eğitimin müfredat kapsamına alınması üzerine araştırmalar yapılması ve karma bir eğitim modeline dönülmelidir.

Uzaktan eğitim sürecinin en önemli avantajlarından biri, kolay erişimle ortaya çıkan zaman kaybının önüne geçilebilmesidir. Ayrıca, kağıt tasarrufu vb. gibi öğrenci bütçesine yönelik iyileştirmeler sağlamaktadır. Bunun sonucu olarak, çevrim içi eğitim yönteminin elde bulunan kaynakların daha başka alanlarda kullanılmasına fayda ve katkı sağladığı söylenebilir. Akademisyenlerin, ortaya çıkan bu avantajın öğrenciler tarafından doğru alanda kullanılmasına yardımcı olması gerekmektedir. Sonuç olarak, uzaktan eğitim sürecinde ortaya çıkan olumsuzluklar bertaraf edildiğinde, yüz yüze ve uzaktan eğitim yöntemlerinin birbirini destekler nitelikte eğitim süreci içerisine eklemlenmesiyle eğitimin çok daha verimli ve etkili olacağı ifade edilebilir.

NOTLAR:

[1] Araştırma için, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurul Başkanlığı'ndan (Tarih: 26.03.2021; Sayı: 2021/303) gerekli izinler alınmıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversitelerde eğitimin niceliğinin ve niteliğinin artırılması yönünde çalışmalar sürekli şekilde sürdürülmektedir. Bununla birlikte, tüm eğitim ve öğretim kuralları ile şartları, benzeri görülmemiş bir anilikle ve farklılıkla ortaya çıkan Covid-19 salgını ile değişikliğe uğramıştır. Bu zorunlu değişiklik, tüm zorluklarına rağmen en uygun ve verimli bir şekilde uygulanmaya çalışılmıştır. Üniversiteler, duruma ayak uydurabilmek için çeşitli tedbirlere başvurmuş, yeni ortaya çıkan bu yöneme yönelik çeşitli çözümler ortaya koymuştur. Yine

de, sosyal mesafe kurallarıyla birlikte yeni yaşama kurallarına uyum konusunda ortaya çıkan zorluklarla birlikte, kısa zamanda ortaya çıkan acil durum uzaktan öğretim yöntemine geçişte öğrenciler ve akademisyenler açısından farklı uyum problemleri ortaya çıkmıştır. Bu sebeple, böyle bir duruma karşı eğitime yönelik makro ve mikro ölçeklerde yeni planlamaların ortaya konması kaçınılmazdır.

Uzaktan eğitim sisteminin her öğrenci ve akademisyen açısından erişilebilir olması gerektiği ortadadır. Bu yöntemde, derslerin yürütülmesinde iletişim ön plana çıkmakta, öğrencilerle dersi veren öğretim elemanlarının iyi iletişimi dersin verimliliği açısından önemli görülmektedir. Bu çalışmada ortaya çıkan sonuçlarda açıklandığı üzere, çevrim içi eğitim yüz yüze eğitime göre nispeten ucuz bir eğitim yöntemi olmakla beraber, farklı kentlerden ve hatta kırdan eğitimine devam etmek zorunda kalan Mimarlık Bölümü öğrencileri açısından dersleri takip etmek oldukça zor olmaktadır. Bu açıdan, dersleri takip etmekte zorlanan öğrencilere yönelik yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından adil ve eşit bir eğitim anlayışı çerçevesinde internete ücretsiz erişim kolaylığı gibi bazı kolaylıklar sağlanmalıdır.

Bu çalışmada, araştırmanın en önemli sonucu olarak Mimarlık Bölümünde verilen uygulamalı dersler açısından uzaktan eğitim yönteminden yeterli verim alınamadığı, teorik derslerde ise etkililik açısından yüz yüze eğitimden pek bir fark bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, salgından dolayı zorunlu olarak ortaya çıkan uzaktan eğitim yönteminin ileriki aşamalarda yüz yüze eğitim ile karma bir şekilde yürütülmesi, öğrenci ve öğretim elemanları açısından son derece etkili ve verimli olacaktır. Bu bakımdan, uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim yöntemlerinin birlikte ele alınması ve öğrencilerin –ekonomik koşullar dâhil- lehine olacak tüm şartların ortaya çıkarılarak bir eğitim yöntemi benimsenmesi bir zorunluluktur. Akademisyenlerin uzaktan eğitim çerçevesinde sunacakları derslerde, öğrencileri teşvik edecek ve dersin canlı sunulması aşamasında, en az yüz yüze eğitimde olduğu kadarıyla, derse katılımı artıracak tedbirlere yönelmesi önem arz etmektedir. Bununla birlikte, çevrim içi verilecek derslerde, öğrenci değerlendirmesinin yeniden şekillendirilmesi ve farklı tekniklerle dönem içerisindeki sürece yayılması çok daha doğru olacaktır.

Bu çalışmanın sınırlarını, Mimarlık Bölümlerinde verilen zorunlu bir ders kapsamında ortaya konulan bulgular ve analizler oluşturmaktadır. Hem yüz yüze, hem çevrim içi eğitimi içeren karma eğitim yöntemi, her bir lisans öğretiminin kendine has süreci göz önüne alındığında farklılık arz edeceğinden, diğer akademisyen ve araştırmacıların konu ile ilgili araştırma yapmaları ve en uygun yöntemleri geliştirmeleri gerekmektedir. Bu çalışmada ortaya koyulan sonuçlara bakıldığında, gelecek süreçte her bir lisans eğitimine yönelik yeterli bir seviyede çevrim içi eğitim yönteminin mevcut eğitim verimliliğini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmekle birlikte, her bir bölümün kendine has yöntemlerini ve çözümlerini geliştirmesi gerekmektedir.

Dijital teknoloji yakın gelecekte çok daha fazla hayatın içinde olacaktır. Bu teknolojinin getirdiği yeniliğe, akademisyen ve öğrencilerin birlikte adaptasyonu daha da önem kazanacaktır. Her bir bölüm/program kendini bu yeni döneme hazırlayacak çeşitli tedbirler ortaya koymalıdır. Üniversiteler, bu yönde genel bir çerçeve ortaya koyarak iç mevzuatını yenilemeli, mevcutta bulunan kalite standartlarının çevrim içi eğitime yönelik eksik tarafları gözden geçirilerek bazı düzenlemeler yapılmalıdır. Sonuç olarak, yeni ve farklı bir deneyim olarak ortaya çıkan acil durum uzaktan eğitim sürecinde pek çok olumlu durumlar olduğu gibi, birtakım olumsuzluklarla da karşılaşmıştır. Bu olumsuz koşulların ortaya konulacak yeni yöntem ve düzenlemelerle kolaylıkla ortadan kaldırılacağı, bundan sonraki süreçte acil ve zorunlu uzaktan eğitim yönteminin getirdiği olumlu özelliklerin ise gelecekte eğitim süreçlerine ilştirilerek çok daha verimli ve etkili bir eğitim süreci ortaya konacağı belirtilebilir.

KAYNAKLAR

Bodur, A., Sevim Koşan, N., & Görmüş, Y. (2020). Mimarlık eğitiminde maket: Örnek bir yapı bilgisi dersi uygulaması. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 6(2), 128-145. doi:

10.47615/issej.748821

Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The Difference Between Emergency Remote Teaching and Online Learning. *EDUCAUSE Review*. <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>

Kahraman, M. E. (2020). COVID-19 salgınının uygulamalı derslere etkisi ve bu derslerin uzaktan eğitimle yürütülmesi: Temel Tasarım dersi örneği. *Medeniyet Sanat- İMÜ Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 6(1), 44-56. doi: 10.46641/medeniyetsanat.741737

Kulakaç, N., & Ulutaşdemir, N. (2020). Nursing education and distance learning in the Covid-19 process. In H. Çiftçi & M. Tampubolon (Eds.), III. International Conference on Covid-19 Studies Full Texts Book (pp. 444-449). ISPEC Publishing Agency.

Mahapatra, S., Chowdhury, S. B., & Bhattacharyya, P. R. (2020). Students' perception towards education in the new normal. In C. Dureja (Ed.), II. International Conference on Covid-19 Studies Full Texts Book (pp. 170-178). ISPEC Publishing Agency.

Öner, A. (2020). Covid-19 uzaktan eğitim sürecinde konservatuvar ses eğitimi dersi öğrenci görüşleri. In S. Thakur & A. Yadav (Eds.), International Conference on Covid-19 Studies Full Texts Book (pp. 54-61). ISPEC Publishing Agency.

Öner, A. K. (2020). Uzaktan eğitim yoluyla ud dersine yönelik öğrenci görüşleri. In S. Thakur & A. Yadav (Eds.), International Conference on Covid-19 Studies Full Texts Book (pp. 62-70). ISPEC Publishing Agency.

Shaikh, M., Sario, K. A., & Abro, K. (2020). Analysis the effectiveness of online classes on student's learning during Covid-19 crisis: A case study of Sindh-Pakistan. In S. Thakur & A. Yadav (Eds.), International Conference on Covid-19 Studies Full Texts Book (pp. 106-114). ISPEC Publishing Agency.

Singh, & A., Sisodia, A. (2020). Covid-19 outbreak & implications on the virtual learning environment: Prospects and issues. In S. Thakur & A. Yadav (Eds.), International Conference on Covid-19 Studies Full Texts Book (pp. 376-384). ISPEC Publishing Agency.

Şekerci, Y., Mutlu Danacı, H., & Kaynakçı Elinç, Z. (2021). Uzaktan eğitimin uygulamalı derslerde sürdürülebilirliği: Mimarlık bölümleri örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 12(1), 54-68. doi: 10.29048/makufebd.874055

Thakur, S. (2020). Global impact of coronavirus on education. In S. Thakur & A. Yadav (Eds.), International Conference on Covid-19 Studies Full Texts Book (pp. 673-676). ISPEC Publishing Agency.

Turchynova, G., Hladun, T., Hnoievska, O., Harashchenko, L., Kozak, L., Rudenko, I., & Tarasova, V. (2020). Entrepreneurship Education of IT-specialists through distance learning technologies. *Journal of Entrepreneurship Education*, 23(Special Issue 1). <https://www.abacademies.org/articles/Entrepreneurship-education-of-it-specialists-1528-2651-23-S1-555.pdf>

YÖK. (2020). Basın açıklaması - 26.03.2020. <https://covid19.yok.gov.tr/Documents/alinan-kararlar/04-uzaktan-egitim-ve-yks-ertelenmesine-iliskin.pdf>